

Om ondskan av Ann Heberlein

Varför skall jag läsa om ondskan, man får ju nog av allt skvaller och ältande i media? Men ondskan tycks kittla våra rädslor och locka vår nyfikenhet - hur kan ondskefulla dåd förklaras, kan vi undvika ondskan, förstå, förlåta?

Vid Mariehamns litteraturdagar med temat godhet antydes det att godhet var olönsamt och svårt att skriva om utom när det sattes som kontrast till ondskan - många av författarna berättade om godhet de mött under en tragisk uppväxt med mycken likgiltighet och ondskan.

Varför läsa denna bok?

En liten bok om ondskan benär upp begreppen och diskuterar många aktuella händelser och förövare såsom Friezl, grov sexualförbrytare och frihetsberövare, Knutbyfallets demoniska ondskan, Engla-fallet, skolmassakrer, gruppens skändningarna i Abu Ghraib, Eichmanns okritiska orderutförande, Annika Östberg, mm.

Författaren har kunskap

Författaren **Ann Heberlein** är teologie doktor i etik men ser ondskan inte som ett metafysiskt begrepp utan som konkreta konsekvenser av onda handlingar där avsikten är att skada andra människor, t o m som njutning. Hon redovisar andra forskares resultat och påståenden men ger sedan sin bild och stöd för vissa tankegångar på ett sätt som att de ej är den enda sanningen. Vi vägleds genom komplexa

frågeställningar på ett mycket lättläst sätt - men jag känner mig tvingad att återkommande stanna upp och fundera över min egen syn och reaktion på ondskan och dess bestraffning. Och hur hanteras offren?

Orsaker och val

Ann vill inte tro på i grunden onda människor utan mer att onda handlingar beror av både arv och miljö.

Om ondskan beror på ett arv i dina gener - kan du då straffas för det du gör av impulser du inte kan styra?

I regel finns det dock flera val före det onda agerandet men kan t ex ett barn, som dödar ett annat barn, förstå valen om miljön ej givit någon vägledning?

Återkommande orsaker är känslan av att vara värdelös och/eller ett tillskapat utanförskap.

Boken kan ses som en förteckning över allt jag inte vill vara en del av men kvar står frågan om omvärldens likgiltighet och brist på civiltkurage, något som måste beröra även mig, nämligen att tro på förmågan att slå larm, förutsett att jag verkligen tror mig veta något.

Finner jag någon glädje?

Ämnet är ju fasansfullt men benär upp många orsaker till det som sker och manglas ut av media. Kunskap ger underlag för att hantera rädsla och vanmakt. Det är också viktigt att minnas att förövarna är väldigt få men konsekvenserna stora.

Boken avslutas med en kapitel om godhet, t ex - *Godhet är att se över sin egen horisont, att ta hänsyn till andra människor utan att förlora sig själv.*

Göran Neider